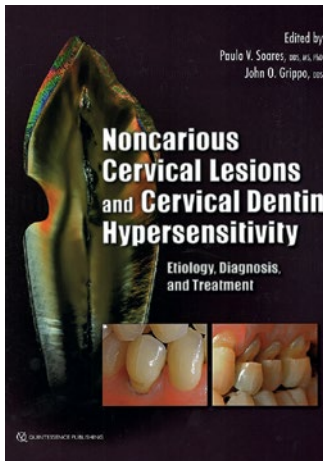

Niet-carieuze cervicale laesies

P.V. Soares, J.O. Grippo (eds.)
 Noncarious cervical lesions and
 cervical dentin hypersensitivity:
 etiology, diagnosis, and treatment
 Hanover Park: Quintessence
 Publishing Co. Inc., 2017
 196 bl, geïll. € 155,00
 ISBN 978 0 86715 714 7

De eerste indruk is een mooi boek met een indrukwekkend lange lijst van auteurs over een belangrijk onderwerp. Het bevat veel klinisch beeld en tekeningen. Wat opvalt is dat *dentin hypersensitivity* summier wordt behandeld. Niets over Brännström, diagnose bij uitsluiting, het meten en vastleggen van de ernst of de invloed op kwaliteit van leven; hoe je dit meet en hoe je dit vastlegt. Ook het algemeen aanvaarde behandelprotocol gebaseerd op het advies van de Canadian Advisory Board on Dentin Hypersensitivity ontbreekt. Mogelijke behandelingen worden wel besproken maar zonder wetenschappelijk oordeel over het effect.

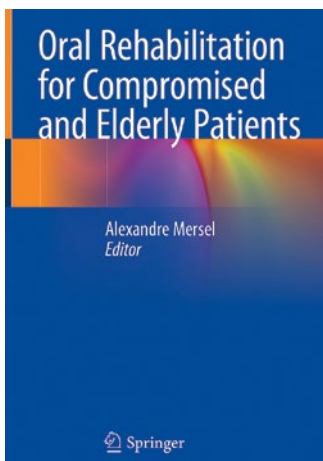
De niet-carieuze cervicale laesie krijgt veel meer aandacht. Vroegdiagnostiek ontbreekt, maar als de laesie er eenmaal is gaat het boek helemaal los over het ontstaan, stress, *fiction* en biocorrosie, klinische analyse, diagnose en behandeling. Men haalt alles uit de kast. Zo staat er "*full mouth radiographic analysis and comprehensive oral examination are the basis tools for establishing an etiological differential diagnosis for cervical dental hypersensitivity and non-carious lesions*". Niet duidelijk is echter wat op de rönt-

genafbeeldingen moet worden gezien om de betreffende patiënt te helpen. Hier en daar lijken de onderwerpen wat overtrokken, maar op zich is er niets mis.

De hoofdstukken over de behandelingen geven een goed beeld van wat wel en niet mogelijk is. Wat betreft de niet-restauratieve behandelingen worden de mogelijkheden besproken van occlusale correcties, chemische preparaten en lasers om vooral dentinegevoeligheid te behandelen. Bij de restauratieve behandelingen gaat de voorkeur duidelijk uit naar restauratie met composieten, directe, direct-indirecte en indirecte restauraties. Over glasionomeercementen wordt weinig geschreven omdat "*poor esthetics and low wear resistance*" de toepasbaarheid beperken. In hoofdstuk 10 worden de mogelijkheden beschreven om de blootliggende tandhals weer met gingiva te bedekken. Ook dit hoofdstuk is voorzien van mooi klinisch beeld. Helaas niet duidelijk genoeg om vertrouwen te krijgen om zelf het mes ter hand te nemen.

Recensent: C. van Loveren

Rehabilitatie van de gecompromitteerde en oudere patiënt

A. Mersel (ed.)
 Oral rehabilitation for compromised
 and elderly patients
 New York: Springer, 2019
 196 bl, geïll. € 141,69
 ISBN 978 3 319 76128 2
 E-book € 107,09
 ISBN 978 3319 76129 9

De aantrekkelijke titel 'Oral rehabilitation for compromised and elderly patients' klinkt veelbelovend en wekt de indruk dat dit boek gaat over hoe optimale mondzorg verleend zou kunnen worden aan oudere patiënten. Onder redactie van professor dr. Mersel is een aantal internationale auteurs gevraagd inzicht te geven in herstel mogelijkheden van tandheelkundige problemen bij ouderen. Het boek doet in 11 hoofdstukken een poging een overzicht te geven van een breed scala aan tandheelkundige disciplines. Opvallend is dat de benadering in bijvoorbeeld de hoofdstukken parodontologie, endodontologie, cariologie, ART en prothetiek vooral behandeltechnisch van aard is. Tussen de hoofdstukken zit frequent onnodige overlap. Af en toe worden preventieve adviezen gegeven, maar het boek gaat voorbij aan de wijze waarop dit multidisciplinair vormgegeven zou kunnen worden.

Wel geeft het een overzicht van alle denkbare behandelmogelijkheden en de huidige stand van tandheelkundige zaken voor de ou-

dere patiënt. De inhoud van het boek is sterk gericht op het behandelen van het tandheelkundige probleem. Hierin verschilt de aanpak van hoe in Nederland wordt geprobeerd de mondzorgverlening aan ouderen vorm te geven. Deze is meer gericht op het streven naar levensloopbestendige mondgezondheid, waarbij het belangrijk is een individueel zorgplan voor de ouderen op te stellen aan de hand van een gestandaardiseerde probleeminventarisatie.

De hoop in dit boek een dergelijk relevant stappenplan te vinden, komt helaas niet uit. Daardoor is het niet van meerwaarde en lijkt het ook minder geschikt voor de algemene praktijk of voor degenen die zich willen toeleggen op de zorgverlening aan (kwetsbare) ouderen.

Recensent: P.C. Bots-van 't Spijker